

Profiel

Het Ruysdael Kwartet behoort al meer dan 25 jaar tot de top van de Nederlandse strijkkwartetten. Het kwartet won o.a. de prestigieuze Kersjesprijs en is met grote regelmaat te horen op de radio en op alle Nederlandse podia. Ook speelt het kwartet veelvuldig in het buitenland met een aantal tournees in Japan maar ook recent in het Brighton Festival in het Verenigd Koninkrijk en de Zunfkonzerte in Zürich. Het Ruysdael Kwartet legt zich toe op het volledige kwartetrepertoire, beginnend bij Haydn maar ook met een grote aandacht voor hedendaagse werken.

Marieke Vos is een Nederlandse klarinettiste, kamermusicus. In oktober 2025 verscheen haar tweede CD genaamd 'Souvenir du Voyage' bij het platenlabel Etcetera Records waarop zij samen met het Ruysdael Kwartet de Klarinetkwintetten van W.A. Mozart & Bernard Herrmann speelt. De CD ontvangt lovende recensies en wordt internationaal uitgezonden bij o.a. Radio Klara en Radio France. In seizoen 2024/2025 was Marieke Vos Artist in Residence bij de Nederlands Duitse concertserie Mozartkring Gelre Niederrhein. Als kamermusicus en soliste speelt Marieke Vos in o.a. Tivoli Vredenburg, het Concertgebouw, de Doelen, op festivals als het Grachtenfestival Amsterdam, Gergiev Festival, het Internationaal Kamermuziekfestival Utrecht, het Hart & Ziel festival en is regelmatig te horen bij NPO Klassiek. Marieke Vos is Leitner & Kraus Clarinet Artist. Daarnaast is Marieke Vos artistiek leider van de Mirantibus Concerten, de Mirantibus Kamermuziek Academy en de Paltz Kamermuziekserie.

Het volgende concert in onze serie vindt plaats op dinsdag 27 oktober 2026 om 20:15 uur met een uitvoering door de 7 musici van het barokensemble **Accademia Amsterdam**. Het programma omvat o.a. sublieme hoboconcerten van Sammartini, Marcello en Albinoni.

Kaarten voor dit concert kunt u bestellen op
www.alkmaarsekamermuziek.nl/agenda

Opgericht 1916

Concert in Theater De Vest – 29 september 2026

Ruysdael Kwartet & Marieke Vos

strijkkwartet + klarinet

*Joris van Rijn, viool – Emi Ohi Resnick, viool – Gijs Kramers, altviool –
Michael Müller, cello – Marieke Vos, klarinet*

Bernard Herrmann (1911-1975) – ‘Souvenir du Voyage’ (1967)

Bernard Herrmann wordt algemeen beschouwd als de ‘giant of 20th century film music’ en dat is niet voor niets. Hij schreef muziek voor de grootste ‘klassiekers’ van de 20ste-eeuwse films, zoals Psycho, Taxi Driver, Vertigo, The man who knew too much, The Birds.

Over componeren zei hij: *‘Er is geen verschil tussen een componist voor het theater of de concertzaal en een componist voor de film. Je hebt een carrière als componist, ongeacht waarvoor je schrijft.’* En dat is precies wat u vanavond te horen krijgt: geen filmmuziek, maar het laatste klassieke concertwerk dat Bernard Herrmann voltooide. Het is een klarinetkwintet geschreven voor een soloklarinet (geen Bes-, maar een A-klarinet) en een traditioneel strijkkwartet (twee violen, altviool en cello).

In tegenstelling tot de ijzige en schokkende klanken van zijn bekende filmscores, is dit kamermuziekwerk juist intens lyrisch, melancholisch, nostalgisch en diep geworteld in de traditie van de laatromantiek.

- I. *Lento (molto tranquillo)*. Begint weids en pastoraal, maar bevat ook turbulente en stormachtige contrasten die de rust verstoren.

- II. *Andante (Berceuse)*. Een gepassioneerd maar sober wiegelied (*berceuse*) dat de desolate en melancholische sfeer van de Ierse kustlijn verklankt. (Herrmann was juist vanuit de VS naar Engeland verhuisd).
- III. *Andantino (Canto amoroso)*. Een 'liefdeslied' gekenmerkt door een vloeiend, wiegend ritme dat doet denken aan deinende bootjes op de golven.

Onder musicologen en liefhebbers van kamermuziek wordt *Souvenir du Voyage* beschouwd als een van de mooiste en meest verfijnde kamermuziekwerken van een Amerikaanse componist uit de 20ste eeuw. Het bewijst dat Herrmann, los van zijn filmmuzikale genialiteit, een uiterst vakbekwame en diepzinnige klassieke componist was.

Florence Beatrice Price (1887-1953) – Five Folk Songs in Counterpoint (1950)

Florence Price was een baanbrekende zwarte Amerikaanse componiste. Ze staat vooral bekend als de eerste zwarte Amerikaanse vrouw die succes boekte als componiste van symfonische muziek. Na haar opleiding aan het conservatorium in Boston gaf ze les aan verschillende kleine zwarte hogescholen.

Naast haar symfonieën componeerde ze ook kamermuziek, pianomuziek en vocale composities – meer dan driehonderd in totaal! Haar liederen en arrangementen van spirituals zijn wellicht haar meest uitgevoerde composities.

Vanavond hoort u het strijkkwartet dat oorspronkelijk de titel 'Negro Folksongs in Counterpoint' droeg; na de toevoeging van twee typisch Amerikaanse volksliederen aan de oorspronkelijke drie, veranderde ze de titel in 'Five Folksongs in Counterpoint'.

De vijf liederen zijn: 'Calvary', 'My Darling Clementine', 'Drink to Me Only with Thine Eyes', 'Shortnin' Bread' en 'Swing Low, Sweet Chariot'. Deze stukken zijn overduidelijk geen simpele arrangementen van volksliedjes; het zijn – ondanks het herkenbare gebruik van volksmateriaal – miniatuurstudies in contrapuntische behandeling.

P A U Z E

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791) – Clarinet Quintet K. 581

Op 20 februari 1788 introduceerde Mozarts vriend en klarinettist Anton Stadler (1753-1812) een nieuw type klarinet in Wenen de 'basset-klarinet'. Voor dit instrument en voor Stadler schreef Mozart een aantal werken: het Clarinet Quintet (ondertitel 'Stadlers Quintet'), het 'Kegelstatt'-Trio (gehoord in ons concert op 27 januari jl.) en het Concerto voor klarinet en orkest. Het kwintet werd voltooid op 29 september 1789, op de dag af vandaag precies 137 jaar geleden!

Mozart heeft een meesterlijk geïntegreerd kamermuziekstuk gecreëerd voor gelijkwaardige partners, waarin de klarinet opgaat in de rest van het ensemble en de individuele strijkers af en toe solo vanuit het middelpunt zingen.

- I. *Allegro*. Het kwintet opent in een gematigd tempo met maar liefst drie volledige lyrische thema's waarin de strijkers de klarinet ertoe aanzetten commentaar te leveren, uit te werken en uiteindelijk te zingen met een slot als een sliert lachende triolen van de klarinet die neerdalen in de laatste echo van het openingsthema.
- II. Het *Larghetto* is het hart van het stuk, een weemoedige nocturne voor de zachte, onbeschrijfelijk menselijke klarinetklank. Het begint als een ontroerende aria en ontwikkelt zich tot een duet wanneer de viool zich erbij voegt als een geliefde die haar gekwelde tegenspeler teder probeert te troosten. Het is hier Mozart van onbeschrijfelijk delicate en stralende schoonheid.
- III. Het *Menuetto* is een glinsterende dans, waar de klarinet vrolijk een onwaarschijnlijke contradans aangaat met de strijkers. Er volgen twee trio's: een voor het strijkkwartet en een ander voor het eenvoudige klarinetlied dat erin slaagt een eigenzinnige viool te charmeren en te veranderen in een 'ländler' voor twee.
- IV. Mozart verkent alle mogelijke relaties tussen de vijf instrumenten, met een *Allegretto con Variazioni*. In een verscheidenheid aan scènes praten, lachen, klagen en dansen de personages met steeds wisselende stemmingen en verbondenheden, terwijl ze telkens hetzelfde verhaal vanuit een ander perspectief vertellen. Met als slot een levendige herhaling van het openingsthema in zijn oorspronkelijke vorm en een korte coda om het hele ensemble weer samen op het podium te brengen voor een laatste buiging.